

Az uniós szakbizottság jelentéstervezetének jogi következményeiről

Az Európai Parlament Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottságának egyik képviselője a korábbi vizsgálódások eredményeként a szakbizottság elé terjesztett egy jelentéstervezetet, amely a Magyarországon az elmúlt években lezajlott közjogi változások és az Európai Unió szerződésben meghatározott alapértékei viszonyáról foglal állást. A Századvég Alapítvány álláspontja szerint jól elválaszthatóak a beterjesztés és a jelentéstervezetben foglaltak jogi és politikai következményei akkor, ha felidézünk az elmúlt hetekben sokat emlegetett 7. cikk alkalmazására vonatkozó jogi eljárás összetett folyamatát.

A tegnapi napon Rui Tavares, az Európai Parlament Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottságának (úgynevezett LIBE-bizottság) egyik tagja beterjesztett a szakbizottság elé egy jelentéstervezetet, amely a Magyarországon az elmúlt években lezajlott közjogi változásokra vonatkozik, és abban foglalna egyértelműen állást, hogy azok sok helyütt nem összeegyeztethetőek az Európai Unió alapértékeivel. A tervezet jelenlegi formájában a képviselő egyéni véleményének tekinthető – noha annak politikai jelentősége nem elhanyagolható. Az ügy politikai jelentőségétől viszont eltérő a jogi megítélhetőség kérdése. Az uniós jog szempontjából önmagában ennek az eseménynek nincs jelentős jogi következménye. A végleges bizottsági vélemény elfogadására – amely szintén csak egy határozattervezet formáját fogja öltetni – ezt követően, a szakbizottság által támogatott esetleges módosítások átvezetését követően kerül sor. A parlamenti szakbizottsági álláspont elfogadás után a határozattervezet az Európai Parlament plénuma elé kerül, amely végső soron kétharmados többséggel dönt arról, hogy az Európai Parlament hogyan viszonyul az elmúlt három év Magyarországon lezajlott változásaihoz, illetve azoknak az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 2. cikkében megfogalmazott alapértékekhez fűződő kapcsolatához.

Fontos hangsúlyozni, hogy az elmúlt hetekben nagy belföldi és külföldi sajtónyilvánosságot kapó – „atombombaként” aposztrofált – EUSZ 7. cikk alkalmazhatóságának a tegnapi esemény csupán az egyik lehetséges előlépése. Az EUSZ 7. cikk (1) bekezdése értelmében – ha az Európai Parlament – a szakbizottsági és a kétharmados többségű plenáris elfogadást követően – indítványozza annak kimondását, hogy egy tagállam megsérti az Európai Unióról szóló szerződés 2. cikkében foglalt alapértékeket, először az Európai Unió Tanácsa négyötödös többséggel dönthet arról, hogy fennáll az uniós alapértékek megsértésének veszélye. Ezzel elindul egy konzultációs sorozat, melyben az adott tagállam és az uniós képviselők párbeszédés alapon igyekeznek rendezni a felmerülő nézetkülönbségeket. Ezt követően következhet csak az EUSZ 7. cikk (2) bekezdésében szabályozott eljárási szakasz, amelyben a tagállamok állam- és kormányfőiből álló Európai Tanács – az Európai Parlamenttől újra beszerzett kétharmados egyetértéssel – egyhangúlag, tehát az érintett tagállamon kívül valamennyi tagállam egyetértésével, dönthet annak kimondásáról, hogy egy

tagállamban immár nemcsak az alapértékek megsértésének veszélye áll fenn, hanem az alapértékek súlyosan és tartósan sérülnek. Ezen egyhangú döntést követően az alapértékek megsértőjével szemben alkalmazandó szankció kérdésében már elegendő az Európai Unió Tanácsában elért minősített többség. A szankció az egyes szerződésekből eredő bármely jog gyakorlásának megvonásától egészen a szavazati jog felfüggesztéséig terjedhet. Amennyiben az alapértékek megsértése tekintetében ezt követően változás következik be, az Európai Tanács minősített többséggel dönthet a szankciók visszavonásáról

Az alábbi ábrán a Századvég Alapítvány az Európai Unióról szóló szerződés 7. cikkén alapuló jogi eljárás folyamatát mutatja be. A tegnapi esemény azt jelenti, hogy az Európai Parlament egyik szaktanácsadója olyan tartalmú határozattervezetet kezdett tárgyalni, amely alapján az Európai Parlament majdan akár az EUSZ 7. cikk (1) bekezdésén alapuló eljárás és konzultációs mechanizmus beindítását is kezdeményezheti. A Századvég Alapítvány szerint tehát – ahogyan azt a folyamatábra is szemlélteti – egyelőre jól elválaszthatóak a tegnapi esemény jogi és politikai következményei.

2013. május 8.

Kapcsolat:

dr. Orbán Balázs András

kutatási igazgató

+36-20-973-2277

orban@szazadveg.hu

